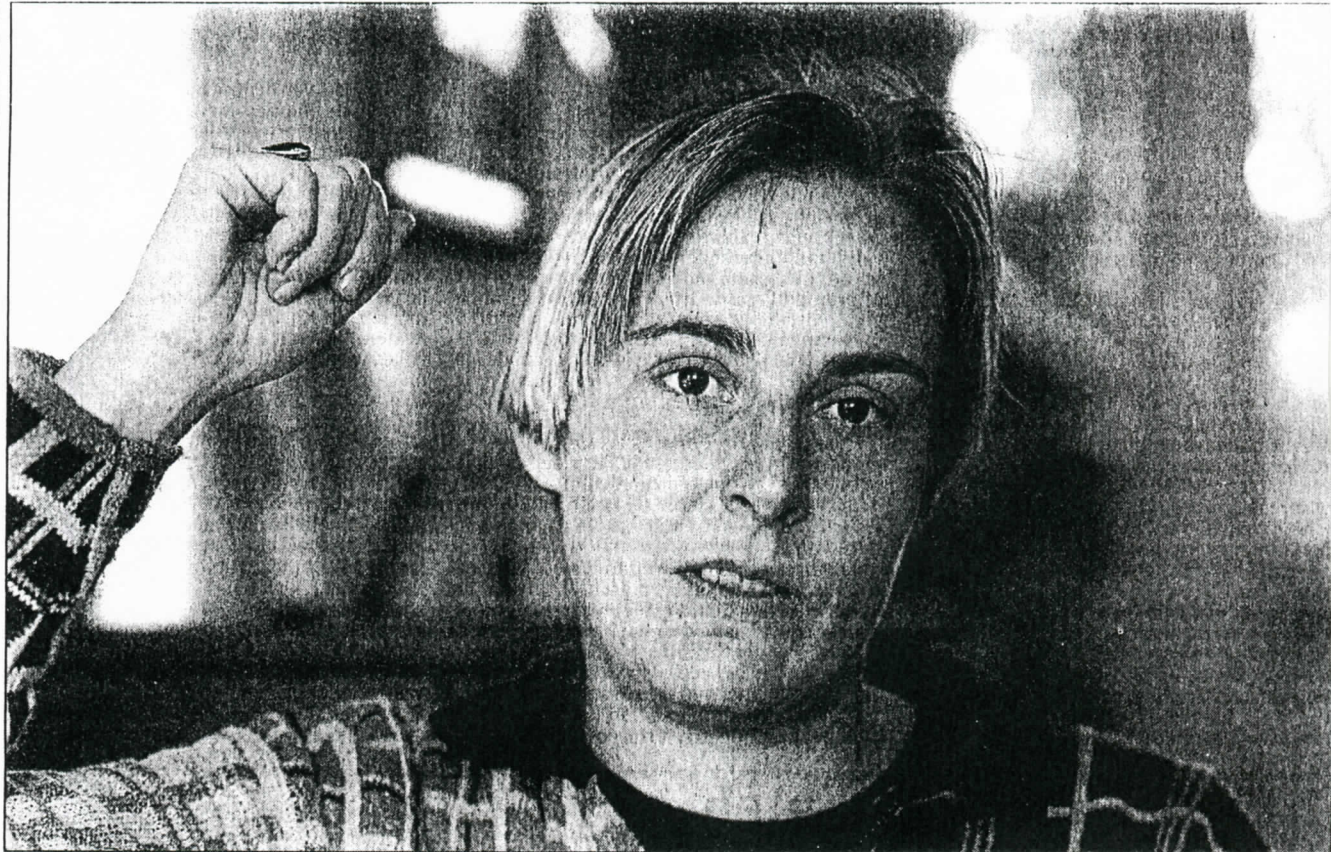

▲ Selma Parmentier zet met Martha een romanpersonage neer dat je niet snel vergeet.

Foto: Bert Huges

Groninger schrijfster werkt toe naar aangrijpend einde

Roman Parmentier boeit

Vorig jaar debuteerde de Groninger schrijfster Selma Parmentier met 'Witte doeken', een aangrijpende roman over een problematisch onderwerp: incest. Afgelopen week verscheen haar tweede roman, 'Het vijfde jaargetijde'. Alhoewel het onderwerp in deze nieuwe roman verschilt met dat van 'Witte doeken', zou je van een vervolg kunnen spreken. In 'Het vijfde jaargetijde' staan weer menselijke relaties centraal, terwijl de hoofdfiguren ook nu maar moeilijk naar voren kunnen brengen wat er werkelijk in hen leeft. De roman komt moeizaam op gang, maar werkt langzamerhand toe naar een aangrijpend einde.

Natuurlijk, een romanschrijver moet de personages introduceren op een treffende manier, waardoor ze langzaam maar zeker voor het oog van de lezers beginnen te leven. De lezers moeten iets weten van hun achtergrond, er moeten dingen worden gezegd die typerend zijn en de handelingen moeten meer vertellen dan de handelingen alleen. Op die manier is het mogelijk om je te

verplaatsen in hun karakters en mee te leven met het verhaal dat de auteur naar voren brengt.

Door **Jacob Moerman**

In de eerste twee hoofdstukken van haar nieuwe roman heeft Selma Parmentier zich keurig gehouden aan deze 'romanwetten', zodat de beide hoofdfiguren langzaam maar zeker steeds meer kleur krijgen. *Het vijfde jaargetijde* (een roman met vijf hoofdstukken) laat ons allereerst kennismaken met Martha, een vrouw op leeftijd die aan de sleur van het Groninger plattelandsleven wil ontsnappen. Dat het leven voor haar nogal saai is, maken diverse passages meer dan duidelijk. Wasknijpers worden uit een maggibus gehaald en boterhammen in kleine partjes gesneden, terwijl er regelmatig op kousenvoeten wordt gelopen, ook al loopt iemand op zeker moment overigens ook op de niet bestaande 'kousvoeten'. De sfeer is beklemmend en het moge duidelijk zijn dat in het dorp weinig te lachen valt.

De boel

Het is niet onlogisch dat de vrouw op zeker moment de boel de boel laat en haar koffers pakt. Ze trekt naar de stad waar ze gaat wonen in een leegstaande kamer, in het huis van Thomas met wie we in het tweede hoofdstuk kennis hebben gemaakt. Hij is een wetenschapper die eigenlijk alleen maar leeft voor het schrijven van zijn dissertatie. Vrienden heeft hij nauwelijks meer, voor vrouwen en zijn secretaresse heeft hij geen oog en hobby's spreken hem niet aan. Het enige 'verzetje' dat hij zichzelf gunt, is het kijken naar het journaal. 'De wereld buiten zijn onderzoek was een andere wereld geworden, waarin hij alleen nog slechts kwam om te slapen en te eten en hoogstens werd opgeschrikt door een portier die hem 's avonds laat het faculteitsgebouw uitjogt.' Het is dan ook niet vreemd dat het wel klinkt tussen Martha en Thomas, deze twee eenzame scheepjes die toevalig elkaars pad hebben gekruist.

Selma Parmentier heeft nogal wat pagina's

nodig gehad om haar personages te kleuren, waarna de roman een andere wending neemt. Want langzaam maar zeker spitst *Het vijfde jaargetijde* zich steeds meer toe op het 'waarom': hoe kan het dat deze twee mensen eenzaam bestaan leiden en elkaar op deze vreemde manier aantrekken? Beiden zijn bepaald niet gelukkig geweest met de mensen die hen omringen (Martha heeft een saai echtgenoot, Thomas een autoritaire vader), maar de sleutels van hun ware identiteit blijken zich in het verleden te bevinden. En het is bewonderenswaardig hoe Parmentier de spanning in haar roman heeft weten op te voeren. De sleutels worden dan ook pas tegen het einde van haar roman prijsgegeven, zodat *Het vijfde jaargetijde* leidt naar een climax die knap is voorbereid.

Er is evenwel één grote kanttekening bij deze roman, omdat Parmentier het nodig heeft gevonden om haar bedoelingen te nadrukkelijk naar voren te brengen. In het voorlaatste hoofdstuk heeft Thomas ontdekt dat hij een andere weg in moet slaan en zich niet bezig moet houden met alleen zijn loopbaan. En dan laat Parmentier hem het volgende tegen zijn vader zeggen: 'Het was zo vanzelfsprekend allemaal, daardoor ben ik mezelf kwijtgeraakt.' Alsof de schrijfster bang is geweest dat deze essentie de lezers is ontgaan.

Echtgenoot

Daar staat tegenover dat het laatste hoofdstuk, waarin de echtgenoot van Martha centraal staat, voor een verrassende ontknoping zorgt en een ander licht laat schijnen op deze mysterieuze vrouw voor wie zowel Thomas als de lezers zijn gevallen. Martha behoort op dat moment niet meer tot het rijk van de levenden, maar Parmentier heeft het voor elkaar gekregen dat we haar niet snel kunnen vergeten. En wanneer je als lezer een romanpersonage niet snel kunt vergeten, mag het duidelijk zijn dat de schrijfster in haar opzet is geslaagd.

Selma Parmentier: 'Het vijfde jaargetijde'. Uitgeverij Passage, Groningen. Prijs: fl. 28,50.